

COVA DE LES PINTURES

(Barranc del Migdia,
el Montgó - Xàbia)

Aproximació: per la carretera local de Xàbia a la Xara, agafeu a la dreta l'entrada de l'ermita del Pòpul i seguïu el camí. A la tercera bifurcació, gireu a l'esquerra, que acaba com un carrer sense eixida. Us trobeu situats front al barranc del Migdia, inicieu la pujada per la vessant esquerre per una senda que creua d'una a altra vessant. Al final us deixarà en la base d'un esperó, que enfrontareu per la dreta fins que descobrireu l'entrada en la paret.

Coordenades:

Longitud Est 3° 48' 47"

Latitud Nord 38° 48' 13"

Altitud s. n. m. 475 m.

Descripció: la cavitat presenta diverses eixides a l'exterior, però la de més fàcil accés és la que es troba situada més a l'est. La cavitat s'ha format en la intersecció d'una fractura de direcció NW-SE amb un dels plans d'estratificació de 10° d'inclinació; això determina la forma de creu de la petita galeria d'entrada i el posterior desenvolupament de la cavitat. Després de superar dos ressalts d'un metre, ens trobarem amb una sala de sostre baix que continua cap al E-NE per una gatera que ix enmig de la paret, amb restes de niuament d'aus; i cap al SE per una altra gatera, un poc més còmoda que gira brusca al SO. Ací s'aprecia perfectament la junta d'estrats que donen forma a la cavitat. Un pou de 5 m. ens situa en una àmplia sala oberta a l'exterior al costat contrari de l'esperó. Precisament ací es troben les pintures rupestres de tipus esquemàtic.

Espeleometria:

Recorregut 36 m.

Desnivell -9 m.

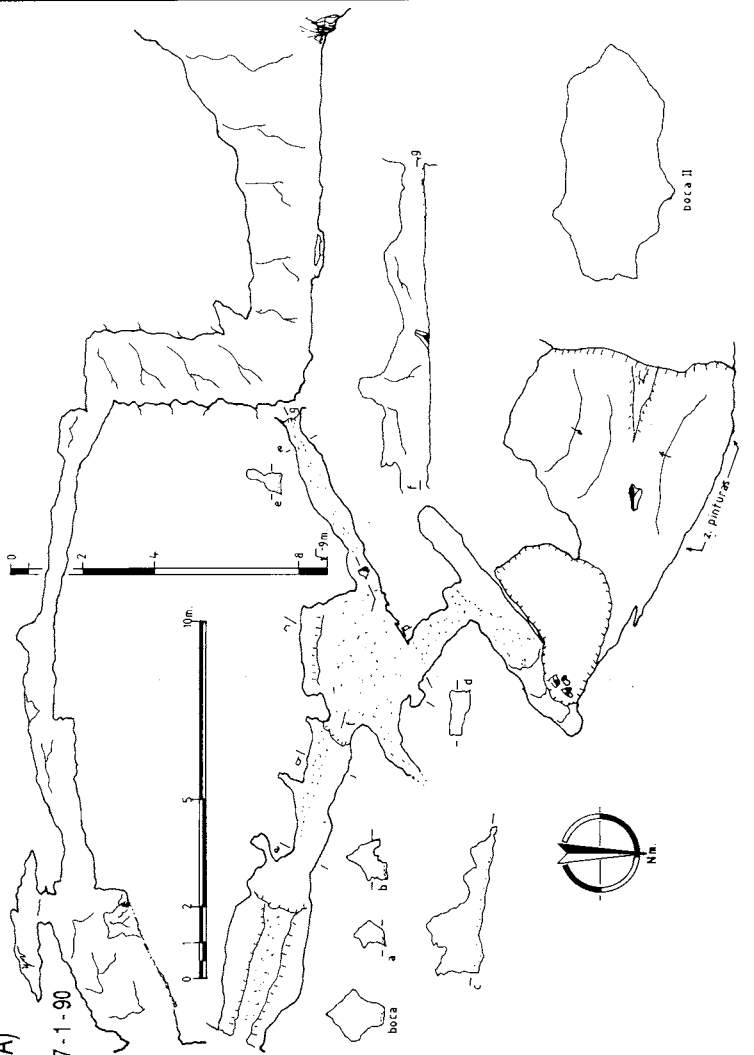
COVA DE LES PINTURES
Paret sud del Montgó (XÀBIA)

TOPOGRAFIA -SECEX- 7-1-90

G. LARROSA

A. CATALA

GRAU 3

Reproduïm, a continuació, el text de Joan de Déu Boronat i Soler, arqueòleg, en què es descriuen i daten els diversos objectes trobats i les pintures que hi ha a la cavitat.

«Durant algunes visites successives es van trobar en les gateres d'entrada una sèrie de materials arqueològics de dues èpoques clarament distintes.

Instruments de pedra, sílex de color melós:

Una punta de fletxa (fig. 1) de base còncava, formant dues aletes laterals, amb talls directes i inversos, continus i cobrints.

La part distal d'una làmina (fig. 2) o ganivet, de forma lleugerament convexa, amb retocs continus i directes.

Ceràmica treballada a mà:

Un vas globular (fig. 5) de vores arrodonides i superfície allisada de color groc clar. Les parets grosses de color gris amb una pasta que es caracteritza pel gruix i l'abundant desengreixant calcari.

Fragment del cos d'un vas amb un mameló (fig. 3)

Fragment de la vora d'un vas o bol, amb forma semiglobular i de boca oberta (fig. 5)

Dos fragments del cos d'un vas de forma indeterminada.

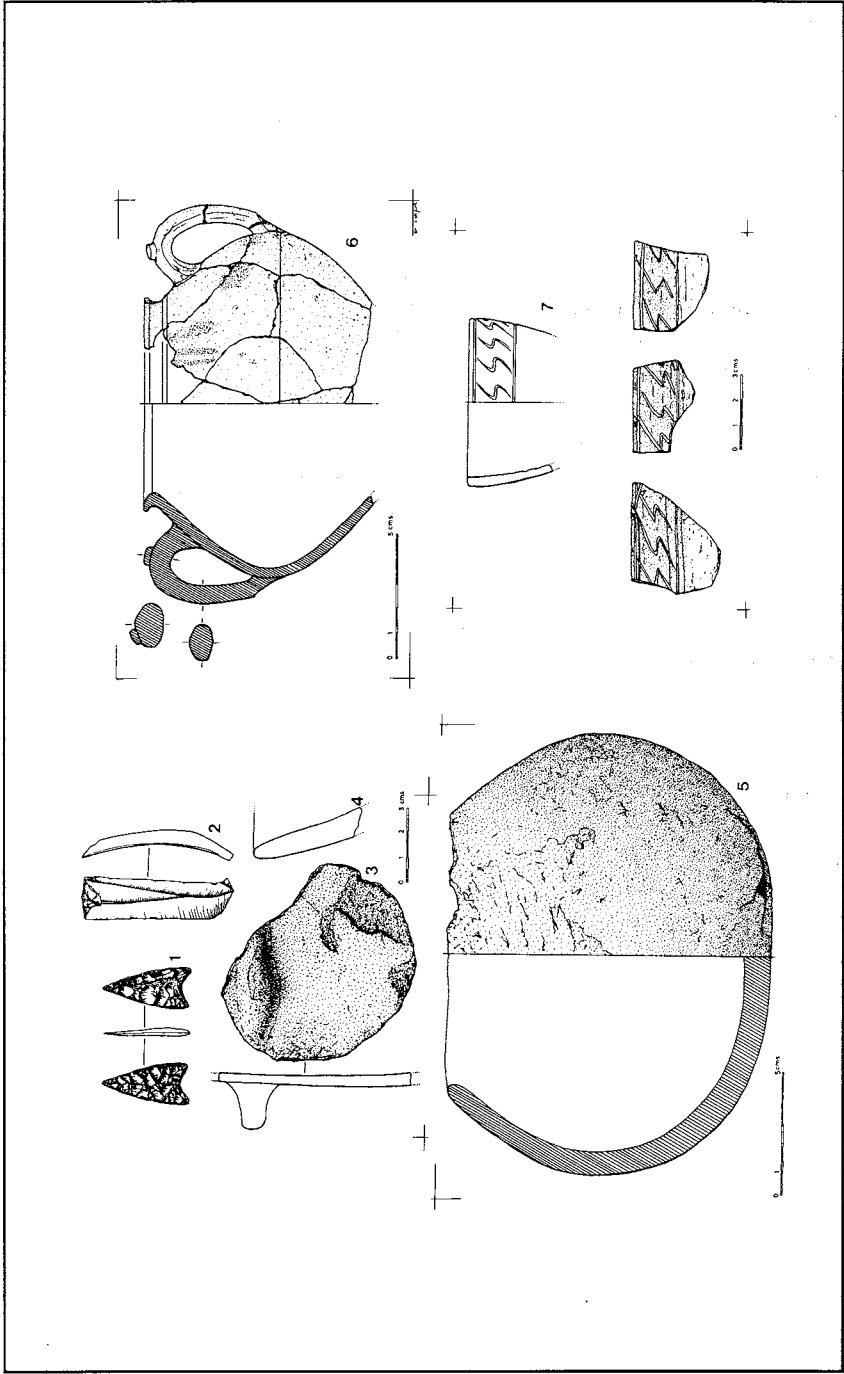
Fragment similar a l'anterior, però de pasta negra i engalba roja.

Ossos humans, sencers i fragmentats, amb signes d'haver estat cremats. Pertanyen a un mínim de tres individus: dos adults i un xiquet (possiblement).

Tot aquest grup pot assignar-se cronològicament al neolític, entre el 3.000 i 2.000 abans de la nostra era. No podem precisar més, ja que es tracta de troballes amb una cronologia molt àmplia i la seua recuperació no va donar més informació que la relació que tenien amb l'aixovar dels enterraments, de característiques neolítiques.

L'altre grup es trobà al peu de les pintures rupestres, al voltant d'una gran llosa situada al centre de la sala que s'obri sobre la paret. Consta de ceràmica feta a torn:

Una gerreta, molt fragmentada, de forma globular, amb una lleugera carena central, amb dues anses rematades per un botó en la part superior. Ambdues superfícies estan cobertes per un vernís de color blau turquesa (fig. 6).

Tres fragments de la vora d'una gerreta amb la superfície amb engalba de color negre. Presenta una decoració esgrafiada sobre l'engalba negra, feta de línies en forma de S, emmarcades per dues línies horitzontals que corren per la vora de la peça (fig. 7).

Les pintures estan en fase d'estudi, però en una anàlisi preliminar es poden adjudicar a l'art esquemàtic. Consten, entre d'altres, de motius zoomorfs i pectinoforms, amb mamífers quadrúpedes, presumiblement cabres. Dos cercles disposats horitzontalment, dels quals ixen ratlles, línies divergents formant el clar i típic motiu dels «ulls radiants» que tantes vegades són representats entre les manifestacions artístiques d'aquesta fase esquemàtica, tant en suports rupestres com en mobiliari; sobretot en ceràmica i ossos, ja siguen gravats o pintats. A més, hi ha altres signes i conjunts de línies, punts i taques de difícil identificació pel seu caràcter incomplet o fraccionat, desapareguts per l'erosió de la superfície pintada.

Les pintures es distribueixen entre les parets i el sostre, sobretot en els clavills i forats de la roca, on es conserven millor que en la superfície, ja que es troben menys exposades a les variacions ambientals. Sempre, però, es troben prop de la boca.

La cronologia de les pintures pot relacionar-se amb el conjunt arqueològic dels enterraments. De ser coetanis, podrien haver-se realitzat al voltant del tercer mil·lenni abans de la nostra era.

Les ceràmiques fetes amb torn, musulmanes, són d'una utilització molt posterior, que cronològicament poden situar-se en la primera meitat del segle XIII. La seua presència pot relacionar-se amb la conquesta cristiana d'aquestes terres».

